

BETÆNKNING

Afgivet af Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at nedsætte en kommission, der skal evaluere indretningen af den samlede offentlige administration. Kommissionen skal evaluere administrationens størrelse i forhold til den nuværende opgavemængde, undersøge mulighederne for at skabe mere effektive arbejdsgange og bedre samarbejde på tværs af afdelinger og sektorer, og komme med forslag til mulige omstruktureringer. Disse forslag skal alle tage udgangspunkt i, at der ikke slækkes på de forvaltningsretlige principper. Kommissionen skal bestå af folk fra forskellige sektorer, og med en lige andel af medlemmer med erfaring fra den offentlige sektor og fra den private sektor. Kommissionen skal have en bredt sammensat følgegruppe, og skal afslutte sit arbejde indenfor 2 år. Kommissionens anbefalinger skal herefter behandles politisk af Inatsisartut.

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, formand

Inatsisartutmedlem Michael Rosing, Demokraterne, næstformand

Inatsisartutmedlem Iddimanngiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Laura Tåunâjik, Siumut

Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 23. maj 2016, gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold

Forslagsstiller tager udgangspunkt i den ofte omtalte påstand om at vores samfund er overadministreret og at den offentlige administration fylder for meget i forhold til den private sektor, men påpeger også at de forvaltningsretlige principper vi følger er med til at sikre et stabilt system og at det lovforberedende arbejde der skal laves ikke går hurtigere i et land med en befolkning på 56.000 indbyggere, end det gør i et land med millioner af indbyggere. Derfor ønsker forslagsstiller at man nedsætter en kommission for at sikre at den politiske debat sker

på et kvalificeret grundlag. Forslagsstiller foreslår at kommissionens betænkning skal fremlægges til efterårssamlingen 2018.

2. Naalakkersuisuts svarnotat og ændringsforslag

Naalakkersuisut støtter tanken om mere effektive arbejdsgange og samarbejde på tværs af enheder og vil gerne arbejde i retning af mulige omstruktureringer uden at dette går på kompromis med de forvaltningsretlige principper. Derimod mener Naalakkersuisut ikke at det er behov for endnu en kommission for at opnå anvisninger til at forfølge disse mål. For det første ud fra et omkostningseffektivt synspunkt, for det andet fordi yderligere en kommission vil kunne virke forsinkende i forhold til at realisere tidligere udredningers anbefalinger om udviklingen af den offentlige administration. Af tidligere undersøgelser der i denne sammenhæng særlig bør nævnes, fremhæver de Den internt grønlandske Selvstyrekommission (2003), Strukturudvalgets ”Betænkning vedrørende en strukturreform af den offentlige sektor (2005), Skatte- og Velfærdskommissionens ”Vores velstand og velfærd kræver handling nu” (2011), rapporten ”Effektivisering og udgiftsreduktioner i den offentlige sektor i Grønland” udarbejdet af BDO (2013), opfølgningen på strukturreform og anbefalingerne fra Skatte- og Velfærdskommissionen udarbejdet af Naalakkersuisut, kommunerne og KANUKOKA ”Redegørelse for samarbejdsaftale mellem Selvstyret og kommunerne” (2013), der blev fulgt op af ”Budgetsamarbejdsaftale mellem Selvstyret og kommunerne” (2014), samt evalueringsrapporten ”Evaluering af strukturreformen – perspektivering af anbefalingerne” (2015).

På denne baggrund fremsætter Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut i det løbende samarbejde med kommunerne pålægges at arbejde for at skabe mere effektive arbejdsgange og bedre samarbejde på tværs af afdelinger og sektorer, og forberede mulige relevante omstruktureringer og opgaveflytninger. Sådanne initiativer skal tage højde for sikring af almindelige forvaltningsretlige principper.

3. Lovudvalgets bemærkninger til lovforslaget:

Lovudvalget finder grund til at bemærke at et forhold, som hyppigt glemmes, er at den rent grønlandske selvstyrekommission i 2003 faktisk fastslog, at problemet med for stor en administration primært lå i kommunerne – ikke i centraladministrationen:

”Internationale sammenligninger viser, at den offentlige sektor her i landet er langt større end i de allerfleste andre lande. [...] Hvor den offentlige beskæftigelse her i landet omfatter ca. halvdelen af den samlede beskæftigelse, ligger den i de nordiske lande på ca. en tredjedel. I Grønland er der 26 ansatte i den offentlige sektor pr. 100 borgere. I Danmark er det tilsvarende antal 16. Lande med en spredt befolkning på

et stort geografisk område har også betydeligt mindre antal ansatte til at servicere borgerne. I Island er der 17 ansatte til at servicere 100 borgere, mens der i Finland kun er 11 ansatte. Samtidig viser sammenligninger med andre lande, at størrelsen af den centrale del af den offentlige sektor - i form af hjemmestyret centralforvaltning - sammenlignet med andre landes størrelse af stat, amter eller lignende ligger på samme niveau, som disse lande. Den store overrepræsentation af offentligt ansatte her i landet skyldes således primært den kommunale beskæftigelse.”

Yderligere finder udvalget grund til at bemærke at det også ofte overses, at udgifterne og ressourceforbruget ved administrationen af en lille befolkning på nogle områder er lige så store som udgifterne og ressourceforbruget ved at administrere en stor befolkning. Eksempelvis skal en jurist der skal skrive et lovforslag, bruge lige så mange måneder på en lov, som skal gælde for 56.000 borgere, som på en lov, som skal gælde for flere millioner borgere.

Hvorvidt administrationen kan siges at være for stor, må således vurderes i lys af de opgaver administrationen skal løse. I denne sammenhæng er det også grund til at fremhæve at disse opgaver i høj grad er politisk bestemte. Hjemtagelse af nye områder indebærer alt andet lige en udvidelse af administrationen. Forøgelsen af mængden § 37-spørgsmål har medført et behov for afsættelse af flere ressourcer til besvarelsen heraf, herunder flere ressourcer til tolkning. Tabellen under viser antallet § 37-spørgsmål de sidste ni år:

År	Antal § 37-spørgsmål
2015	302
2014	200
2013	261
2012	296
2011	252
2010	278
2009	170
2008	128
2007	176

Tilsvarende bliver der til hver samling vedtaget et større antal beslutningsforslag, som pålægger Naalakkersuisut at tage lovgivningsinitiativer eller udarbejde redegørelser. Ligeledes er det besluttet at vi skal have en børnetalsmand, et ligestillingsråd, en grønlandsk repræsentation i New York, et sprognævn, et landsarkiv, Grønlands råd for menneskerettigheder, samt at Grønland skal være omfattet af en række konventioner, som FN's Torturkonvention, og ILO-konventioner. Mange konventioner kræver ved tilslutning jævnlig afrapportering, og indebærer således også en forøget arbejdsbyrde. Herudover er det

også politisk bestemt, hvor enkel en lov skal være at administrere – eksempelvis om en studiestøttelov skal give studerende et årligt beløb på 2.000 kr. til køb af studieböger, selv om udgiften på visse studier er mindre, og på andre betydeligt større, eller om loven i stedet skal give ret til refusion af de faktisk afholdte udgifter ved indsendelse af kvitteringer til departementet. I denne sammenhæng bliver det i den rent grønlandske selvstyrekommissions betænkning udtalt følgende:

Der er ofte en tendens til, at der fra politisk side ønskes en "millimeter retfærdighed", der kræver mange ressourcer fra de myndigheder, der skal udmønte pågældende lovgivning, således at en alt for stor del af bevillingerne ædes op af administration, i stedet for at pengene tilgår de personer, pengene oprindeligt var tiltænkt at hjælpe."

Hvis man tager udgangspunkt i en antagelse om at administrationen er for stor, set i forhold til de opgaver vi har givet den, og for ineffektiv, er det også et spørgsmål om hvad ineffektiviteten skyldes. En mulighed er, at vi ikke har formået at ansætte og fastholde personer som er tilstrækkeligt kvalificerede, herunder at de har et tilstrækkeligt højt fagligt niveau og erfaring til at løse de opgaver de bliver pålagt.

Med hensyn til påstanden om at man har bygget op en administration efter et nordisk forbillede, så kan dette betragtes på to måder. For det første ud fra organisationsform, herunder blandt andet opdelingen mellem Selvstyre og kommuner, og for det andet ud fra de forvaltningsretlige regler. For begge varianter gælder det dog, at disse påstande sjældent uddybes og konkretiseres. Hvad angår de forvaltningsretlige regler, så er det rigtigt, at de stort set svarer til de danske. Dette indebærer måske nok nogle udfordringer for administrationen, som skal efterleve reglerne. Men rent grundlæggende mangler der i debatten et bud på hvilke regler man mener man kan undvære. De fleste betragter det som rimeligt, at der skal være adgang til at klage over et afslag, og at et afslag derfor skal indeholde en begrundelse for afslaget, samt oplysning om, hvem man kan klage til. Tilsvarende betragter de fleste det som rimeligt at man har ret til at få en kopi af de dokumenter, som en myndighed har i forbindelse med en sag som man selv er part i. Rent grundlæggende er disse forvaltningsretlige regler til for at sikre borgerne en rimelig behandling fra myndighedernes side.

4. Lovudvalgets indstilling

Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand
Siumut

Laura Tàunâjik
Siumut

Michael Rosing
Demokraterne

Debora Kleist
Inuit Ataqatigiit

Iddimangiiu Bianco
Inuit Ataqatigiit